

ONEIRIC REVERBERATIONS IN THE PRESENT: LUCIAN VASILESCU

Romelia POPP, PhD, "Petru Maior" University of Târgu-Mureș

Abstract: In Lucian Vasilescu's poems we are faced with an ambivalence of the writing, which oscillates between poetization and de-poetization, as much as the poet deals with the re-writing of the prosaic reality, of the mundane ridiculous, while giving to the deconstruction, deconstructing the consecrated poetical myths. Thus, the personal stamp will suffer a blur of the dimensions and of the accents, in the benefit of a sensorial representation of reality, from where the poet wishes to extract the maximum of details, impressions and unpredictable. There are two complementary attitudes: first of all, there is an attitude of refusal of an objectualised existence, with a destiny that writes itself with a referential appetite, and second of all, there is a recovery of the meanings that transcend the disposed world, trying a symbolic reinvestment of things.

Keywords: reality, destiny, onirism, imaginary, sacred.

Între poeții generației '90, „Lucian Vasilescu ocupă o figură aparte, el este ușor blazat, puțin taciturn, găsindu-și în poezie un refugiu iluzoriu, în care își dezvoltă cu o mîgală caracteristică unor spirite introvertite obsesiile care îi bântuie imaginarul”¹. Formula sa poetica se dezvoltă pe spații largi, unde versul înaintează lent. Din când în când, versurile sunt străbătute de străfulgerarea unor gânduri și a unor stări ambigue, pe care autorul *Sanatoriului de boli discrete* nu le articulează până la capăt; frazele sale recompun datele unui univers articulat din notații revelatoare: „soarele apunea răsucind fuioare de lumină. în codrul de termopane fusese încă o zi. una senină./ crâmpie din acea înserare ajungeau până la mine, răscolind amintiri. despre cum ar fi putut să fie./ despre deșertăciune și poezie. despre moartea mea splendidă, multicoloră, vie./ despre cum arată lumea de dinainte de cea de apoi”. Se poate remarca și un accent bacovian în poezia aceasta a banalului, o stare de *spleen*, de degradare a materiei, sau, poate, o atitudine cehoviană. Moartea splendidă de care vorbește poetul este doar o simplă figură de stil, ea reprezintă un vis întrezărit printre gene, într-un moment de apatie. Starea de spirit pe care ne-o transmit versurile lui Lucian Vasilescu nu are nimic de-a face cu euforia bucuria de a trăi, ci este vorba despre o agonie lentă, în care clipele se destramă asemenea unei pânze de păianjen.

Lamentația poetului, lipsită de orice dimensiune extatică, este „asemenea unei dări de seamă statistică, în care cifrele, mai bine spus sentimentele, sunt acoperite de un strat de praf sau de cenușă; pe alocuri, răsar din pulberea apusă câteva fotografii cu marginile carbonizate”², într-un vers alb, de o expresivitate neutrală: „dar n-a fost tot timpul așa. cândva, mai demult, pe unele străzi mai înguste,/ rezemam pământul cu spatele. mai puteam pe atunci spera că pașii care se-aud sunt ai tăi. c-ai să vii. ca o umbră strălucitoare

¹ Dan Pop, *Sanatoriul de boli discrete al lui Lucian Vasilescu*, 1. 07. 2009, disponibil la <http://www.ziaruldeiasi.ro/>, accesat la 27.03.2013.

² Ibidem.

zăpăcind trotuarele pustii. c-ai să te împiedici de mine/ și-o să cădem împreună-n abis. în colț, pe străduța cu sens interzis./ și miros de canalizare/.../ sunt eu! eu sunt aici! eu sunt chipul cel adevărat al victoriei!/ am înfrânt în toate bătăliile!/ am cutreierat toate utopiile! de acolo/ m-am întors glorios. de pe o parte pe alta./ acum stau răstignit cu fața în jos./ la poalele unui destin prea îndepărtat. și ce frumos ar fi putut să fie... și bine... ce păcat.../ pe față port acum pecetea asfaltului crăpat”. A existat un timp, „mai de mult”, precizează poetul, când „rezemam pământul cu spatele”; atunci el trăia cu iluzia că iubita sau poate că moartea o să treacă în apropierea lui, „ca o umbră strălucitoare, zăpăcind trotuarele pustii” ale unui oraș de provincie, că o să se împiedice de trupul lui, rostogolindu-se cu el în abis, pe strada ce miroase a canalizare. Poetul exclamă: „Eu sunt chipul cel adevărat al victoriei”, „am cutreierat toate utopiile, de acolo m-am întors glorios”. Atât de glorios cât s-ar fi putut întoarce un om ce zace pe mijlocul trotuarului, ocolit de trecători: „poetul s-a întors glorios «de pe o parte pe alta», pentru a-și savura, încă o dată, reveria agonică”³. El a ieșit victorios din bătălie pentru că nu a participat la ele, în același fel petrecându-se lucrurile și cu utopiile: le-a cutreierat cu gândul, oprindu-se undeva la jumătatea drumului, conștient fiind că nu merită să mergi până la capăt, odată ce „oriunde te-ai duce” e moartea. „Am înfrânt toate bătăliile”, murmura el și acest murmur ne duce cu gândul la Bacovia, care afirma într-o poezie: „Mi-am realizat toate profesiile, sunt fericit, pot să mor...”.

Conștientizându-și înfrângerile, Lucian Vasilescu își „savurează” victoria „răstignit cu fața în jos, la poalele unui destin prea îndepărtat”, ce se conturează undeva, în zare, ca o fata morgana menită să-l inducă în eroare: „și ce frumos ar fi putut să fie”, șoptește poetul, întorcându-se victorios de pe o parte pe alta: „Ce? Visul? Realitatea? Poate și una și alta.” Singura condiție ar fi fost aceea ca poetul să fi mers până la capătul drumului, pentru a-și contempla parcursul, însă el a preferat să îl contemple dintr-un punct ceșos, din care ochiul nu percepe decât praful ce se ridică spre cer. De prea multă așteptare: „Pe față port acum pecetea asfaltului crăpat”, astfel încât „în felul acesta am izbutit să încep încă o zi pierdută. magistral. întinsă de la un capăt la altul pe un pat de spital. încă de dimineată./ când mi se pun perfuzii ca să-mi fie greață. // de pe peretele din față, spre răsărit, îmi zâmbește același chip ponosit/.../ mi s-a spus că el este calea, că doar el știe drumul. dar el stă și se uită la mine și doar își scutură, din când în când, de la țigară, scrumul./ pe fața de masă. apoi își toarnă vin în pahar. și-mi dă de înțeles că orice aș face ar fi în zadar. // mi s-a spus că el e cuvântul, dar nu-l aud. mi s-a spus ca el e lumina./ dar nu se poate vedea din colțul vieții mele verde cum e fierea, amară și rea. în felul acesta începe încă o zi pierdută. în care tot ce fac e să respir...”.

Poetul „blazat și ușor taciturn își descoperă sensibilitatea” (Nichita Danilor), sensibilitate care se dovedește a fi una dureroasă, după ce „poetii generației '80 și-au transplatat inimi de hârtie și și-au injectat cerneală în vene”⁴. Dacă volume precum *Evenimentul zilei*, 1995, *Ingineria poemului de dragoste*, 1996, *Sanatoriul de boli discrete*, 1996, au atras de la început atenția și au fost premiate datorită dramatismului, a tensiunii ontologice care putea fi sesizată dincolo de o gesticulație de carnaval, în cuprinsul lor existând și unele spații ale unei poezii minore, dezarticulate, lipsite de fior liric autentic,

³ Ibidem.

⁴ Alex. Ștefănescu, *Poezie fără frontiere: Poezie și rugăciune*, în „România literară”, București, nr. 29, 2000, disponibil la http://www.romlit.ro/poezie_fr_frontiere, accesat la 12.12.2012.

cartea *Spirt. Muzeul întâmplărilor de ceară*, produce o impresie puternică, prin intensitatea calmă a trăirilor: „nimic din ceea ce este lumesc nu îl poate perturba și nu îl iluzionează”⁵, în vulturile unei imaginații din care nu lipsesc vulturile onirismului: „Am născocit un cuvânt de forma trupului tău. Apoi altul./ Și încă unul. Frumoase, de nerostit, într-o limbă nouă,/ bogată și moartă. Unul câte unul./ Dar cuvântul ce-l căutam inimii mele tot nu se-arată./ Așteaptă - răgazul scurt al vieții nu e de-ajuns./ Ai moartea înainte pentru a spune ce ai de spus.” *Spirt. Despărțirea vieții în silabe*

Versul pe care Alex. Ștefănescu îl vede ca un posibil motto al acestui volum este: „Ai moartea înainte pentru a spune ce ai de spus”⁶. Acest poem de dragoste este străbătut de un sentiment al sacrului, cristalizat sub forma unei rugăciuni: „Vino și spune sufletului meu: Eu sunt mântuirea ta!/ N-a mai rămas nimic sănătos în carnea mea;/ nu mai este nici o vlagă în oasele mele./ Rănile-mi miroasă greu și sunt pline de coptură!/ Sunt gârbovit, peste măsură de istovit;/ toată ziua umblu plin de întristare!/ Căci o durere arzătoare îmi mistuie măruntaiele/ și n-a mai rămas nimic sănătos în mine!”. Cititorul devine, astfel, asemenea unui preot în fața confesiunilor poetului: „poemele purtând cu ele o umbră mistică; există episoade când poetul este cuprins de delicia disperării; poemul părând a fi rostit de un om istovit și care se încheie cu o glumă literară făcută în trecut, o ultimă tresărire a spiritului ludic”⁷. În fluxul poetic al trăirilor, se produce o juxtapunere de stări contradictorii, de lumini și umbre, de real și halucinatoriu „Poate că ar fi trebuit să trăiesc în alt fel, să spun/ alte cuvinte. Acum e târziu - înapoi este tot și atât de puțin/ înainte. A fost o vreme frumoasă, aș spune,/ a fost un foc ce s-a preschimbat în tăciune./ îngăduie-mi încă puține cuvinte să închei măcar/ ce-mi aduc aminte./ Liniște, de jur-împrejur. Lumină de la stele fără abajur./ Umbre, umblând încolo și-ncoace./ Voci întrebând: nu mai vine odată, ce face?/ I-a mai aruncat câteva cuvinte, de milă./ Nu vă uitați că vi s-ar face silă. E-o zdreanță./ O ce?/ Zdreanță!// Cel cu ochii de faianță.” Ecoul poemului fiind: „Răspunde-mi când strig, Dumnezeu neprihănită mea,/ scoate-mă la loc larg, căci sunt la strâmtoare! Ai milă de mine, căci mă ofilesc!/ Vindecă-mă, căci îmi tremură oasele!/ Sufletul mi-i îngrozit de tot. întoarce-Te, izbăvește-mă!”

Alex. Ștefănescu îl vede, pe drept cuvânt, pe Lucian Vasilescu ca pe un „poet capabil să se elibereze de orice influență și să renunțe la orice frivolitate, cu scopul de a deveni un poet auster și meditativ, un poet ale cărui versuri au o rezonanță gravă, asemenea unui sunet de clopot, în sufletul cititorului”⁸.

Nocturn și diurn creativ

Volumul *Confort 2 îmbunătățit*⁹ este coerent și unitar ca alcătuire, unitatea cărții constând în cele trei cicluri incluse, ce configurează un fel de *concordia discors*¹⁰. În aparență nepoetice, textele ciclului median sunt proze fascinante: „Trebuie neapărat să fac

⁵ Ibidem.

⁶ Ibidem.

⁷ Ibidem.

⁸ Ibidem.

⁹ Lucian Vasilescu, Ioan Es. Pop, *Confort 2 îmbunătățit*, Editura Redacția Publicațiilor pentru Străinătate, București, 2004.

¹⁰ Dan Bogdan Hanu, *Nocturne și diurne la patru mâini și între patru ochi*, disponibil la <http://convorbiri-literare.dntis.ro/HANUiun5.htm>, accesat la 10.03.2013.

asta” e un fel de *aide-memoire* completat cu fapte diverse, din categoria înșelătoare a banalului, a lucrurilor peste care se trece ușor, textele sunt fragmente rătăcite, împrăștiate, strălucind stins în *underground* -ul anomic al oricărei zile, pe de altă parte în realitate sunt breșe revelatorii spre fața nefardată a lumii, paragrafe care vertebreează și configurează formele verbului *a fi*. Poezia apare în stare pură, însoțind o experiență sau alta de viață, o stare precipitată a lucrurilor, o stare persistentă în urma vacarmului, a balansului exceselor și absențelor care revelează fețele unei cotidianități structurată schizoid. În acest insolit „miez al cărții, predomină devoțiunea față de tot ceea ce se menține, cu o încăpățănare salutară, în sfera celor importante și, destul de rar, în aceea a urgențelor; urgențe care respectă mai mult un algoritm subconștient, solicitând prin urmare un efort de extragere din bulboanele contextului inerțial pentru a fi scos la lumină”¹¹. Pe de o parte, Ioan Es. Pop parcurge un proces prin care lucrurile se încarcă de materialitate, se reifică și se închid în sinea lor claustrantă, în timp ce Divinitatea este redusă, la rândul ei, la o materialitate continuă, compactă: „de la lumină în sus, lucrurile devin tot mai grele/ (...) / marea greutate e chiar ușorul, sau nu materia e grea, ci lumina care o apasă.” Lumina, ca simbol al divinității, capătă consistență și legitimează definitiv criza credinței, a confesiunii în fibra ei etică, fluidizantă, primenitoare pentru subiectul tensionat, captiv al unei condiții reflexiv-imaginative precare.

Pe de altă parte, scriitura lui Lucian Vasilescu evoluează cu gravitate și siguranță de sine într-un gest similitudinal de întemeiere a unei lumi posibile, cuvintele sale investind cu accente ale sublimității o lume imponderabilă: „Ce hârtie frumoasă, ce dreptunghi alb, desăvârșit, pe unde te-am căutat de la început la sfârșit. De la cer la pământ. Zi după zi, cuvânt de cuvânt.” La Lucian Vasilescu, cuvintele instaurează un fel de magie a onticului și a complementarităților care îl dispută, dezvăluind o tentație a cuprinderii totalității: „Cu prețul ochilor am cumpărat lumina. Cu prețul cuvintelor mângâiere. Cu prețul gurii am cumpărat liniștea pe care o ascult în tăcere.// (...)// (...) cu prețul vieții mi-am arvunit o moarte, pe care o trăiesc noapte de noapte. Îmbrățișez pe Dumnezeuul meu și tremuram de frică. Aș face o minune, îmi spune, una mică./ Ne strângem în brațe și încercăm, din toate puterile, să uităm”. Ioan Es. Pop se lasă, în schimb, tutelat de acel „soare negru al melancoliei saturniene”, desfășurându-și frazarea imagistică într-un regim dionisiac al scriiturii și simțirii: „văd mai degrabă carnea neluminoasă.// iar când carnea va orbi, au să vadă/ și lumina cărnoasă din pricina căreia putrezim.”

Dacă Lucian Vasilescu coboară mereu, aproape imperceptibil însă, în bolgiile cotidianului, Ioan Es. Pop urcă, cu destule dificultăți și ezitări, înspre o metarealitate, abia întrezărită: „un somn uluitor pe valea oltului/ și o morga-n sibiou, unde-am auzit că nu sunt muște/ și de unde aș putea fi dus cu ambulanța/ până-n maramu'.” Aici, biograficul și poeticul se intersectează: „În bipolaritatea ori măcar ambivalența sa, biograficul concentrează liniile de forță ale unor viziuni thanatofore, stenografiate spasmodic”¹², iar viziunea ar strălimpezi irizații ale thanaticului „să scadă viața ca să scad din moarte./ greul a-nceput de mult, dar ușorul/ se-ncăpățânează să-ntârzie./ ești când pe ce să fii, când pe ce să nu fii./ aceasta este moartea vie”. Alteori, poetul pune în scenă rememorări extatice, grele

¹¹ Ibidem.

¹² Ibidem.

de sens: „Plăteam pentru fiecare dans cu pielea, cu carnea, cu ochii. Lumină n-am mai văzut, de atunci, niciodată. Și mâna când am întins am atins doar o umbră boantă, ciudată. Duhul cel Sfânt dansa pentru mine, la mine la masă. Și noapte nu a mai fost fiindcă ziua nu mai fusese demult și viața nu mai era fiindcă moartea însăși cânta. (...)/ Până unde tot ce era de sfârșit se sfârșea. Și tot ce era de-nceput începea”.

Pendularea între o metarealitate amorsată de resorturile imaginarului oniric, simptomele sinelui și materialitate se realizează prin apelul la o stare de comprehensiune maximă față de miracolul viețuirii. Ambii poeți „redescoperă și revizitează, cu o stringență a umilității asumate și valorificată ca *epoche*, în ceva care îi desface de reprezentările prefabricate, artificioase, mereu datoare obiectivărilor apriorice, preluate, mai mult sau mai puțin, în conformitate cu canoanele instituite conjunctural”¹³, ei degajând continuu orizontul percepției, al ordinii intransitive și recompunând o imagine a lumii traversată de aromele transcendenței: „pe atunci mi se năzăreau balauri, diverse jivine și locomotive cu aburi”, rememorarea unei lumi pierdute și regăsite făcând posibil un posibil dialog cu meditația platoniciană, „anamneza devenind superpozabilă cu o versiune a istoriei ființei”¹⁴, transcendența fiind, de altfel, situată într-un plan antropomorfic: „Dumnezeu mai este pentru că mi-l aduc aminte: se făcea tot mai mic și mai mic, înghițit de asfalt și cuvinte”, astfel încât, absorbită în text, transparența se convertește în resursă generatoare a ficțiunii onirice.

Lentoarea care năpădește uneori articulațiile și ligamentele discursului, neutralizându-i rețeaua nervoasă în punctele sale nodale, marchează epifania textului ca obiect ontologic, revizitabil pe traiectul restituirii autorului sau la finele experienței acumulate-epuizate. Textul este doar transcris, *el* a fost deja asumat, trăit, fenomenalitatea este transgresată prin reliefurile extatic, convulsionat, al limbajului: „Ai intrat pe ușa pe care se iese nu-i nimic, așa fac toți./ Dar tu te-ai întors iar pentru asta o să-ți toarcem un giulgiu frumos./ Mulțumesc, am răspuns. Eram obosit, eram norocos. (...) cam asta-i tot ce mai rămâne după: / un sac din care spaimele s-au dus/ (...)/ și nimeni care să mai șadă sus și/ Toate oglinzile în care m-am oglindit, chiar și din întâmplare, au fost înrămate și spânzurate-n altare./ Sunt eu./ Eu sunt bunul Dumnezeu, tăcerea se întinde, se desfășoară deplină, iar taina rămâne intactă”. Multiplicarea imaginii eului reprezintă un refuz al alterității, textul reflectându-se în propria sa structură: „Măine, la o vreme oarecare, voi porunci închiderea cuvintelor în dicționare. Le voi alinia elegant, pentru apelul de seară, pentru o delicată execuție sumară.” În *Val-deale*, diferențele stilistice se atenuează, în ciuda unei atracții spre imaginile grele, coșmarești: „boii au tras la bar și-au întreat: al nostru e cumva/ pe-aici? pe bulevardul pache, fost republicii, nu mai/ trecuseră boi de o sută de ani. nu-i, a zis barmanul,/ dar dacă vreți o vodcă și plățiți cum plătea,/ intrați și beți-vă băutura în pace,/ da-i musai să-l duceți, o să apară el de undeva”, iar simțurile sunt amplificate sinestezic: „am izbândit. oamenii-și feresc privirea când mă-ntâlnesc. până și soarele mi-a luat umbra înapoi, mă scurg prin rigolă, ca un noroi./ când îmi aud pașii, îmi trag de sub picioare străzile. din văzduh, păsările, contenind din cântat, mă înveșmântează, grijulii, în rahat./ (...)/ acum, peste mine nici plouă, nici ninge. pe mine când cade lumina, se stinge.”

¹³ Ibidem.

¹⁴ Ibidem.

În aceste versuri, parfumul thanatic este și mai pregnant, poemele deviind spre un fel de exercițiu de exorcizare a obsesiei morții, într-o lume ajunsă în preajma extincției: „aici, în niciunde, veștile sunt rare și ținute la mare preț. astăzi, aici doar bate vântul. învârtind împrejurul meu, an după an, rotundul, pământul, sau, de cealaltă parte: ești deja mort/ și nu mai poți muri. ești și viu, dar nu mai poți trăi”. Iluminările alternează cu palorile apocaliptice, iar conștiința e invadată de dileme: „am stat așa, în tăcere, privindu-l în ochi pe dumnezeu. am tăcut împreună, ca doi buni prieteni. (...) între noi se mișcă aerul într-un asemenea fel încât nu se lasă auzit de urechile oamenilor./ între noi vibra aerul ca la un cutremur devastator, imperceptibil. /și, în clipa aceea, gândacii mei de bucătărie s-au prăbușit, definitiv, în genunchi și da, am o șapcă jalnică (...)// seara o dau jos și pe margini rămâne o dără gălbuie/ să fie asta aura? sau e doar amestecul/ de frică și fosfor ieșite prin transpirație?/ ce mă fac? mor sau ba? cine decide, eu sau eu?/ voi fi iarăși mic și voi ucide, nu-i așa?”.

Acest ultim ciclu al volumului este străbătut de unitatea și fluența viziunilor, care rezultă tocmai din contrastul între eu și decorul mundan, căci „a participa la un *theatrum mundi*, a te înscrie pe vulturile convențiilor, este mult mai lesne și profitabil totodată, decât a te înhăma și înfățișa în limitele propriei naturi; adiacența aceasta ineluctabilă naște monștri; ori, în cazurile softiste, flash-uri de sinceritate metapoetică, degrabă oxidate în capitulări de uz comun: aceasta nu este altceva decât un pretext pentru un text”¹⁵, sau, cum scrie poetul: „este drept, viața mă strânge în brațe din ce în ce mai tare. dar nu e a mea. o trăiesc doar din întâmplare. făcea trotuarul; era ieftină, era de vânzare”.

Dualitatea poetizare-depoetizare

Lucian Vasilescu este perceput ca având o natură lirică dificil de încadrat în vreun model categorial, chiar dacă „gesturile”, toposurile, atitudinile și felul său de a scrie pot fi inventariate, înregistrate dar și descrise cu mai multă rigoare analitică, astfel încât „cititorul rămâne uneori cu senzația că esența poeziei, mecanismul și structura ei inefabilă îi scapă, sustrăgându-se intenției și atenției sale critice”¹⁶. Se observă că opțiunile poetului se orientează spre un lirism depersonalizant, în ciuda referințelor autobiografice abundente, existând, tot timpul, o distanță, un decalaj, un hiatus între „gestul” trăit și cel fixat în poem, distanța și hiatusul ficționalizării, elocvența trucată a „poetizării”.

În poemele lui Vasilescu se revelează o dualitate și ambiguitate între poetizare și depoetizare, în măsura în care „poetul se ocupă de re-scrierea realității prozaice, a derizoriului cotidian, în timp ce se dedă de-construirii, detabuizării miturilor poetice consacrate; din acest motiv timbrul personal va suferi o estompere a dimensiunilor și a accentelor, în beneficiul unei reprezentări de o senzorialitate torențială a realității, de unde poetul parcă ar dori să extragă maximum de detalii, impresii dar și de imprevizibil”¹⁷. Un asemenea exemplu îl găsim într-un fragment din *Poem deja scris*: „camera mea are patru pereți podea un tavan eu/ sunt înăuntrul ei prind cuvinte din zbor/ le rup aripioarele țopăie prin odaie apoi le strivesc/ rămân urme scârboase alambicul frumosului da/ acum stau pe scaun mâinile la spate zdravăn legate ascult/ cum dincolo de peretele stâng inima/ pompează

¹⁵ Ibidem.

¹⁶ Iulian Boldea, *Poeți români postmoderni*, Editura Ardealul, Târgu-Mureș, 2006, p. 240.

¹⁷ Ibidem, p.241.

prin fierul beton complicitatea duplicitatea vieții în comun/ vecinul își construiește o piramidă a lui keops din chibrituri brăila/ l-au dat la televizor stacojiu transpirat găfâia de plăcere/ nevastă-sa-i făcuse plăcintă cu mere/ chiar i-a adus aminte că-i spusese demult înainte așa/ te iubesc roșise stinsese lumina apoi trebuie s-o ia/ acum era cineva/ cumpărase toate chibriturile din oraș pentru/ grădini suspendate turnuri din pisa podul londrei canal grande/ notre dame arhitectura absurdului/ la scară unu la unu băteam din palme putea fi frumos/ la sfârșit și-ar fi tăiat din fericire venele”.

La nivelul construcției imaginii se poate descifra o anume „tendență a poetului de a unifica extremele: derizoriul și solemnitatea, sublimul și grotescul, principiul plăcerii alături de principiul realității, acești termeni regăsindu-se cu aparentă lipsă de efort în spațiul poemului”¹⁸. Pe de altă parte, percepția erotică sau erotizantă a realității, învestește obiecte ale derizoriului cu o anumită deschidere simbolică, iar impresia de „înscenare” amplifică dramatismul relativizant, ironic și în același timp parodic al versurilor; refuzul solemnității, respingerea atitudinii grave, oraculare au drept efect un plus de naturalețe și ludic, însoțite de accente onirice. Se observă desolemnizarea cu consecințe depersonalizante alături de un autoportret liric parodic, și anume: *Poemul formular*. Aici se poate observa „apelul la formulele standard, la mecanica limbajului administrativ, care sporește senzația de absurd, de existență dezontologizată, redusă la datele reificării, ale automatismelor grotești”¹⁹.

Există un raport strâns, de o directă proporționalitate în poemele lui Vasilescu, între „abundența luxuriantă a obiectelor și precaritatea ontologică a lumii; iar pe măsură ce acumulează mai multe detalii, dimensiuni dar și aspecte, realul devine mai pauper în semnificații și transparență simbolică. Din acest motiv demersul poetului este reprezentat prin înregistrarea abundenței senzoriale a lumii pe de o parte și prin re-scrierea realului, prin atribuirea realității desemantizate a unui înțeles propriu pe de altă parte. Dacă lirica poetului se detașează prin impresia de sfidare a cotidianului, prin descompunerea minuțioasă a detaliilor, atunci poemul se află în mijlocul acestei scormoniri, având drept scop transformarea în alegoric”²⁰. Pe de altă parte, sensul poetic va fi învingător în urma confruntării realității imediate cu proiecția ei pe retina poetului, demontarea detaliilor având drept element de susținere sugestia.

Poezia lui Lucian Vasilescu traduce în vers două atitudini complementare: „în primul rând o atitudine de refuz a unei existențe obiectualizate cu un destin care se scrie pe sine cu un apetit referențial, și în al doilea rând, o recuperare a sensurilor ce transcend lumea dezafectată, încercându-se o reînvestire simbolică a lucrurilor”²¹. Această dualitate de atitudine înglobează „demitizarea și sugestia simbolică, deriziunea și suavitatea; de aici se nasc versuri care duc la absurd evidențele realității; însă în același timp beneficiază de o transparență prin care se ghicesc resursele purificatoare ale simbolicului transfigurator”²². În *Sanatoriul de boli discrete* există un poem în care această tensiune între realitate și idealitate se transpune în versuri ironice, având conotații onirice, cu un simț viu al dedublării afective: „Ce-i viața – zise unul – o mașină, iar Dumnezeu lucrează la pompa de

¹⁸ Ibidem.

¹⁹ Ibidem.

²⁰ Ibidem, p.242.

²¹ Ibidem.

²² Ibidem.

benzină. Eu primisem în dar o tristețe luxoasă, decapotabilă și făceam cu ea ture. Primise în dar o tristețe luxoasă, decapotabilă și făcea cu ea ture prin oraș. Era un oraș pliant, rabatabil, un fel de oraș de voiaj. Adică se urca în tristețea aia luxoasă, decapotabilă, trecea pe la pompă, îi făcea Dumnezeu plinul, dădea drumul la muzică și pornea pe viață în jos, pe un mal frumos, ia auzi-l cum trece și pe toți întrece. Și nu se oprea decât de găsea un loc potrivit, un loc nimerit (...).”

Iulian Boldea observă la Lucian Vasilescu „înscrierea unei existențe prozaice, derizorii în spațiul poemului, ceea ce îi conferă lumii identitate, legitimitate alături de o legitimitate ontologică; versurile sale mărturisind o adevărată obsesie a transcrierii, prin intermediul unui efort de a oglindi lumea, de a-i reda cu un efort mimetic toate articulațiile; poemul se va ontologiza astfel, căpătând conformația realului”²³: „Nu se poate scrie nimic. Abia de se poate transcrie”. Există în această poezie o clară opoziție real – ideal care își găsește rezolvarea în gestul salvator al transcrierii: „E toamnă. Frunzele cad sub adierea vântului rece. Cuvintele cad odată cu ele. Nouă nu ne rămâne decât să transcriem. Nimeni nu ne crede că nu le-am scris noi, că doar le-am transcris. Nimeni nu crede că realitatea pură este mai mult decât ceea ce se vede cu ochiul și se pipăie cu mâna. Nimeni nu crede că trupurile noastre fermecate sunt alcătuite din cea mai pură realitate. Nimeni nu crede că Dumnezeu însuși nu este altceva decât cea mai pură realitate. A tuturor trupurilor noastre fermecate.”

Obsesia transcrierii este exemplificată de ecourile intertextuale, căci, în ciuda expresivității lor ludic-parodice, trecutul se înscrie în prezent, lumea este transcrisă în poem, iar eul se regăsește în materialitatea realității. Revelațiile eului sunt expuse cu o neutralitate studiată, iar experimentalismul versurilor, expunerile metapoetice reprezintă tot atâtea mărturii ale lucidității unui poet ludic, sunt dovezi ale eului liric constrâns să își ficționalizeze trăirile, să se înstrăineze mereu de sine. Există „o radicalitate a viziunii poetice întrezărită în versurile lui Vasilescu, de aici traduce nu doar un gest al negației iconoclaste a unui real pauper moral, ci și un gest de «iluminare» ontică; el este mereu relativizat de impulsul parodic și ironic. Lucian Vasilescu este văzut ca un poet de o certă anvergură și autenticitate, născut și nu făcut, în ciuda textualismului, a metapoeziei și a lucidității «transcrierii» propriilor obsesii”²⁴.

Bibliografie

Boldea, Iulian, *Poeți români postmoderni*, Editura Ardealul, Târgu-Mureș, 2006.

Hanu, Dan Bogdan, *Nocturne și diurne la patru mâini și între patru ochi*, disponibil la <http://convorbiri-literare.dntis.ro/HANUiu5.htm>.

Pop, Dan, *Sanatoriul de boli discrete al lui Lucian Vasilescu*, 1. 07. 2009, disponibil la <http://www.ziaruldeiasi.ro/>.

Ștefănescu, Alex., *Poezie fără frontiere: Poezie și rugăciune*, în „România literară”, București, nr. 29, 2000, disponibil la http://www.romlit.ro/poezie_fr_frontiere.

²³ Ibidem, p. 243.

²⁴ Ibidem.

Vasilescu, Lucian, Pop, Ioan Es., *Confort 2 îmbunătățit*, Editura Redacția Publicațiilor pentru Străinătate, București, 2004.